

NB: De toelichting (huidige pagina) is geen onderdeel van het format (volgende pagina).

Toelichting

Het kabinet heeft in 2011 besloten dat elk voorstel voor beleid of regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de 7 hoofdvragen van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK). Sinds 1 januari 2014 is het tevens verplicht om de antwoorden op deze vragen te publiceren bij een internetconsultatie over een voorstel. Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het [indienen van het voorstel bij ambtelijke voorportalen](#). Bij internetconsultatie geldt het volgende:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Word-format op de volgende pagina. Voor het invullen van de vragen kun je passages uit de toelichting op het voorstel gebruiken. Hieronder volgt ook per vraag de toelichting bij het invullen.
- Het ingevulde format moet worden geüpload bij het tabblad "Documenten". Daar worden ook de regeling en toelichting geüpload. De beantwoording van de vragen wordt voorlopig dus in een apart document zichtbaar op www.internetconsultatie.nl.
- *Sla het ingevulde format op onder de bestandsnaam "Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)" zodat de publicatie herkenbaar wordt weergegeven.*

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport), Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. betrokken zijn bij de totstandkoming van het voorstel. Geef ook aan waarom men betrokken is (bijv. kennis van probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep) en hoe (meebeslissen, meedenken, meedoen).

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel moet worden gerealiseerd en waarom deze instrumenten – alles afgewogen – de voorkeur genieten. Betrek in de afweging overwegingen omtrent effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed is geregeld in verschillende specifieke regelingen en wetten. Dat zijn de Regeling materieel beheer museale voorwerpen 2013, de Wet verzelfstandiging rijksmuseumsele diensten, de Monumentenwet 1988 (Mw 1988), de Wet tot behoud van cultuurbezit (Wbc), de Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970 inzake onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurgoederen en de Wet tot teruggave cultuurgoederen afkomstig uit bezet gebied. Door deze in de loop der tijd tot stand gebrachte sectorale wettelijke regimes, kent elk erfgoedtype zijn eigen specifieke definities, procedures en

beschermingsmaatregelen.

Voor alle erfgoedtypen geldt dat de huidige wettelijke bepalingen aangepast of uitgebreid dienen te worden. In de museumbrief 'Samen werken, samen sterker' van 10 juni 2013 heeft de minister van OCW bijvoorbeeld aangekondigd dat er een regeling komt voor een zorgvuldige besluitvorming over het afstoten van cultuuroederen en collecties door overheden. In dezelfde brief staat dat de huidige privaatrechtelijke beheersovereenkomsten tussen het Rijk (als eigenaar van de collecties) en de musea (als beheerder daarvan) worden vervangen door een publiekrechtelijke regeling en dat het toezicht op de rijkscollecties op integrale wijze geregeld gaat worden.

De wettelijke bepalingen voor de (archeologische) monumenten zullen bovendien op termijn voor een belangrijk deel overgaan van de Mw 1988 naar de in voorbereiding zijnde Omgevingswet, met als gevolg een sterk afgeslankte Monumentenwet, die kan opgaan in de Erfgoedwet.

Ten slotte is er aanleiding om, in aanvulling op het bovenstaande, wijzigingen door te voeren op een aantal onderdelen van de bestaande regelingen voor het erfgoed. De belangrijkste daarvan zijn de introductie van zelfregulering in de archeologie en een aanvulling op het beschermingsregime van de Wet behoud cultuuroederen.

2. Wie zijn betrokken?

Uitvoeringsorganen: Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed (RCE), Erfgoedinspectie (EGI)

Overheden: Diverse ministeries, Colleges van Staat, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Adviesorganen: Raad voor cultuur

Brancheverenigingen op terrein van collectiebeheerders en (archeologische) monumenten
Diverse publieke en private fondsen

Private bezitters van cultureel erfgoed

3. Wat is het probleem?

De huidige sectorale versnippering van de erfgoedwetgeving en de aanpassingen die in de verschillende wettelijke regimes wenselijk of noodzakelijk worden geacht, zijn de redenen om één integrale Erfgoedwet op te stellen waarin specifieke wetten en regelingen worden geïntegreerd. Daarbij kunnen, voor zover opportuun, de verschillende beschermingsregimes geharmoniseerd worden en kunnen procedures met weinig of geen toegevoegde waarde, om redenen van vermindering van regeldruk en administratieve lasten, worden geschrapt.

4. Wat is het doel?

In één Erfgoedwet legt de overheid overzichtelijk en kenbaar vast hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Daarmee geeft de Rijksoverheid tevens uitdrukking aan het grote maatschappelijke belang van een zorgvuldige omgang met ons erfgoed.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Voor wijziging van bestaande wet- en regelgeving is overheidsingrijpen nodig.

6. Wat is het beste instrument?

Om de zorg voor de rijkscollecties op uniforme wijze te verankeren, een grondslag te bieden om het beheer van collecties op publiekrechtelijke wijze te regelen en de wens om het toezicht op de rijkscollecties op integrale wijze vast te leggen, is aanpassing van wet- en regelgeving nodig. Omdat de wettelijke bepalingen voor de (archeologische) monumenten op termijn voor een belangrijk deel overgaan van de Mw 1988 naar de in voorbereiding zijnde Omgevingswet, kan de

afgeslankte Monumentenwet opgaan in de Erfgoedwet. Ten slotte is er aanleiding om, in aanvulling op het bovenstaande, op een aantal onderdelen van de huidige regelingen wijzigingen door te voeren. De belangrijkste daarvan zijn de introductie van zelfregulering in de archeologie en een aanvulling op het beschermingsregime van de Wbc. Een integrale erfgoedwet voor het cultureel erfgoed is daarom het meest passende instrument.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Met de komst van de Erfgoedwet wordt overzichtelijk en kenbaar vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Het grote maatschappelijke belang van een zorgvuldige omgang met ons erfgoed komt hierin tot uitdrukking. De musea waarvoor de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verantwoordelijk is, worden belast met het beheer van cultuurgoederen van een collectie. Er wordt een wettelijke grondslag gecreëerd om de financiering van de kosten van het beheer van de rijkscollectie op een structurele wijze te regelen in de plaats van de huidige privaatrechtelijke beheersovereenkomsten. Daarmee wordt continuïteit in de financiering van het beheer van de collecties gecreëerd.

De Erfgoedwet stelt regels aan beheer en behoud de rijkscollectie. Deze regels zijn generiek gesteld en gelden voor een ieder die cultuurgoederen van het Rijk beheert.

Voor de Minister van OCW wordt de verplichting in het leven geroepen om cultuurgoederen en (deel)collecties van hoge kwaliteit voor de rijkscollectie te aanvaarden indien de eigenaar niet langer in staat is zelf voor het beheer zorg te dragen en hij deze cultuurgoederen onbezwaard en om niet wenst over te dragen aan de Staat. Daarmee wordt voorkomen dat belangrijk cultuurbezit waarvoor niemand de zorg voor het beheer op zich neemt, verloren gaat.

Er wordt een voorziening geïntroduceerd die andere partijen dan de Staat, zoals musea, de gelegenheid geeft om zich te melden als mogelijke koper van een beschermd cultuurgoed dat naar het buitenland dreigt te verdwijnen. Daarmee worden de mogelijkheden om deze goederen voor Nederland te behouden, uitgebreid.

Er komt een regeling voor het vervreemden van cultuurgoederen en (deel)collecties die in eigendom zijn van de Rijksoverheid of van gemeentelijke of provinciale overheden; deze beoogt te waarborgen dat de besluitvorming over deze vervreemding op een zorgvuldige wijze gebeurt. Alvorens een overheid mag overgaan tot het vervreemden van een cultuurgoed of (deel)collectie van hoge kwaliteit aan een andere partij dan de Staat, een provincie of gemeente, dient deze overheid een deskundigenadvies in te winnen.

Het vergunningstelsel voor het verrichten van archeologische opgravingen wordt vervangen door een stelsel van wettelijk geregelde certificering. Door zelfregulering in de archeologie een meer prominente plek te geven, wordt een effectiever archeologisch kwaliteitsbeleid beoogd. Het bezit van een certificaat is een voorwaarde voor het mogen doen van opgravingen. Aan dit certificaat zijn kosten verbonden. De certificaathouder kan deze kosten vervolgens terug verdienen door het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

Om de verstoring van waardevolle scheepswrakken tegen te kunnen gaan en in algemene zin het maritieme erfgoed beter te kunnen beschermen, worden de omschrijvingen van "archeologisch erfgoed" en "opgravingen" aangepast.

De in de Mw 1988 geregelde aanwijzingsprocedure wordt vervangen door de eenvoudigere uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals geregeld in de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Ten slotte worden de handhaving en het toezicht geharmoniseerd en wordt in dat kader het

toezicht op een ieder die museale cultuurgoederen van de rijkscollectie beheert gelijkgetrokken en worden de last onder bestuursdwang en de last onder dwangsom in het algemeen van toepassing verklaard.